

ЯК ОБДУРЕНО СТРЕЛЬЦТВО.

Галичину лишили шляхці.

Від осені 1918 року продовжує Петрушевич "будоване" "Народної" республіки і навіть тепер не вгає. Від того часу десятки тисяч стрільців пало в бійках, умерло від холоду й голоду.

Темні, обдурені галицькі селяни й робітники піддали своїм зрадливим провідникам і дали вжити себе проти своїх братів з Радянської України і Східної Росії.

Влітку 1919 р. Червона Армія перейшла до Збручу. Вона хотіла зустріти Галицькі банди, вона сподівалась була на підмогу галицьких селян і робітників. Вона була вже йшла на підмогу й Радянській Угорщині, де робітники вже були скинули панську владу.

Але українська дрібна буржуазія, оті всі державні секретарі, начальники, щоб не допустити до проголошення Радянської республіки в Східній Галичині, піддалися шляхецькій Польщі. Вони так лякали Франції та Англії, що віддали Галичину Галера, а самі погнавши стрільців воювати проти большевиків. Галицька армія стала союзником Петлюри і билась з Червоною Армією на Поділю, Волині, Київщині й Херсонщині.

На службі у Денікіна.

Тим усім скористався Денікін, який вже сам бив Петлюру й Петрушевича рішуче довести свою чорносотенну роботу до кінця.

Він копнув їх ногою, а сам увівся в Київ. Куди ж почалась війна між Українцями та Денікіним, то генерали Петрушевича Кравець, Тарнавський, Лобковський віддали йому цілу Галицьку Армію і навіть хотіли були йти знову війною проти большевиків. "Найбезданніша" частина У.Г.К. почала була разом з п'яними ватагами денікінських офіцерів наступати на Червону Армію коло Бердичева, але зазнали поразки.

Тимчасом з чотирьох частин Червоної Армії (Думаєво, що се число за велике. — Ред. "У.Р.В.") армії Денікіна лишилися ніжки та ріжки. Червона Армія з повстанцями, якими керували здебільшого комуністи, розбила його скрізь і на Україні було відновлено Радянську владу.

Угода, яку заклочила галицька старшина з Денікіним, викликала в рядах козацтва обурення.

Не вважаючи на погрози розстрілів, воно відіало то в замілі, то просто до Червоної Армії. А ті, що з'їздилися при частинах, домагалися від своєї команди як найкращого злуки з червоною військовою.

Хотіли до Румунії.

Але команда вже розпочала була переговори з "Антантою" про перехід до Румунії. Щоб заспокоїти стрільців, старшини ставили так звані "Революційні Комітети", наче-б дійсно для злуки з Червоною Армією, а на самому ділі генерал Микитка в порозумінню з тим "революційним" готував до переходу в Румунію цілу Галицьку Армію.

Куди ж ся справа і не вдала ся, то тільки тому, що румунські боври билися, щоб стрільці не принесли з собою большевицької пропаганди. Проте й самі стрільці нічого й чути не хотіли про перехід до Румунії. А тут ще наспіло кілька полків Червоної Армії і се змусило всіх рішитися.

На червоному фронті.

Тим робом 11. лютого 1920 року всі частини Галицької Армії в дотеперішньому її складі злучилися з Червоною Армією, разом зі старшинами, ігноруючи даїтми й усім складом.

Почали переорганізацію армії, але се не так легко пішло. Треба була як приїзду т. т. Порайки, Михайлика та інших, щоб погодити галицьких старшин при розділі посад, пригнітнути запальні форми до служби, поповнити недостачу в озброєнні і одязі.

Узброєні, одті і взуті, галицькі війська утворили окремі галицькі червоної бригади, які з боку військового мали до-

сильний добрий вигляд. Та зате командному складі все йшло шкереберть.

Отамани недоволені, що референтів начальників переписали в бригади, сотники, — що з бригадних командирів попали в курії і т. д. В додаток, ноутоворені червоної галицької бригади дістали в спадщину від Галицької Армії таке велике число старшин до скількох стрільців, що місяця в червоних бригадах їм не було. А служити з стрільцями вони не хотіли навіть з платнею старшини. Будучи часто іменовані в старшини навіть без проходження старшинської школи, то національною радою, то "Прогрессивними", або навіть парохіальним урядом, — от як поміські сини, або богослови, вони одначе мали великі претенсії.

По наказу полевого штабу Червоної Армії вони мали відійти до збірної станції в Київі. Але зрадлива команда бригад, котра тим часом часто поїждивалась під комуністів, робила всякі перепони і не допустила до їх відправки. Сих старшин потім потяжи уживаючи до ширені всяких провокацій серед стрільців і до зносин з повстанцями бандами. Отсі-ж старшини разом з командою і були безпосередніми винуватцями зради.

Нові комісари і старшини комуністи, призначені від Червоної Армії, були самі Українці, більшість з Галичини, а решта Наддніпрянці. До останніх належали товариші Ткалун і Залізняк, колишній член Центральної Ради.

Зрада.

Влітку місяці 1920 р. розпочалась зрада нападом зграї старшин на комісара 5-го полку т. Я. Вони арештували його і потім мали розстріляти. В їх ватазі були старшини Свинтух, Шебунчик і Прохорчик. Сі-ж самі старшини захопили на дорозі стрільця Я., брата вище згаданого комісара, завели його до ліса коло Лїтина і там розстріляли. Одначе куля пройшла скрізь голову і вибила праве око, і він зїзстався живий.

Сією подією розпочався той злочин, якого селянство й робітництво галицьке не повинно забувати ніколи.

23. цвітня командант другої бригади Головинський, командант 2-го кінного полку полковник Аркас, бувший петлюрівський полковник Лянг, Др. Давид, сотник Малиновський, четар Кабаровський скинули свою маску. Порозумівшись з бандинтом Шепелем та польськими білогвардійцями вони потягли за собою галицьке стрільство, обіцяючи їм скорий поворот до дому. Безумовно, більша частина стрільців навіть тут була проти цього злочинства, але звичка до дисципліни взяла гору, серед старшин комуністів було мало, а ті, що були, відразу загинули.

Тим чином зрадники офіцери опанували другою і третьою бригадою.

Розстріляно українських комуністів.

Під проводом Аркаса пішли вони роззброювати на право і на ліво від себе червоноармійські частини, арештовувати та розстрілювати комуністів і червоних командантів з совітських полків, грабити совітське майно. З розстріляних відомі нам і-

мена: Жуматія, Юртенка, Корженівського і Куликова, які працювали в радянських установах в Лїтині, Залізняк, завідуючого політичним відділом 2-ї бригади, Кипріяна, комісара 6-го полку, Петрашука, комісара 2-го кінного полку і Білинського, комісара Запорожського коша. Три останні були Галичани.

Товариш Я., котрого ми особисто знали, був разом з сими товаришами засуджений на смерть, але він потрапив утіки. Саме перед розстрілом прихав один з Шепелівських бандитів; вартівці пішли дивитись на його коня. Сим скористав т. Я. і височив з тюрми (се було в Лїтині) і втік поза хатами.

Вислідом злочини, що їх допустились галицькі старшини, але не повні і ми сподіємось, що ті з читачів, що були свідками цього чорного діла, доповнять нашу згадку новими фактами.

Наука на майбутнє.

Таким же робом відбулись події й по інших бригадах. Все було наперед приготовано, запроваджені наперед знаходилися з Петлюрою й Писудським. Вони послали туди своїх людей, які повернувшись назад ухвалили зробити злочинство проти Червоної Армії. Серед солдатів, які се не зрозуміли природи своїх нічкених старшин і вірили в їхній "демократизм", вони поширили чутку, що, мовляв, Галичина стала вільною, що кожний може туди повернутися, аби тільки кинули червоний фронт. Робітники і селяни по часті повірили їй і старчили згадати отці хвілі боротьби, грозивши всім зрадою й повстанням, що кожен повинен бути готовим до боротьби з ворогом.

Як відомо, польські білогвардійці всіх обдуріли. Проте перша бригада, де командантом був т. Порайко, не поспішала, частина людей відступила назад і зїзсталася на Радянській Україні. Там нині стоїть червоної галицької полки. Будемо надіятися, що вони повернуть в Галичину, але вже не як інтерновані, а як переможники і борці світової революції.

Українська чорносотенна преса розповідала про сей акт найпідлітійої зради так, що, мовляв, Галичани не змогли стерпіти "панованія" Жидів комісарів. З того прикладу, що в горі навели видко, що серед комісарів не було ніяких Жидів, там були самі Українці-комуністи, а проте їх таки розстріляли, їх убито в зрадницькій підлітій спосіб, — убито багатого Галичан-комуністів і комуністів Наддніпрянщини.

Ми комуністи йдемо всі разом проти одного ворога... Але тут ми мали такий випадок, що галицькі офіцери петрушевичів порозстріляли галицьких старшин комісарів Українців. Знайте, стрільці хто хоче Вами верховодити, знайте, що вони зроблять з вами, коли ви станете за Радянську Україну боротися.

Націоналісти українські є ті-ж кати, що й польські шовіністи — всі вони вороги Радянської Галичини. ("Наша Правда")

КЛАСОВА ВІЙНА І РОБІТНИЦІ.

(Докінчене.)

Про самовіддану працю червоних сестер є не мало відомостей. Тепер вже майже у всіх губерніальних і багатьох повітових містах існують курси червоних сестер і санітарок. В 1919 році випущено було 1.005 санітарок, з них 440 дала Москва. Червоних сестер 1.264, з них московських курсів — 280. В 1920 р. московський округ випустив 477 санітарок, інші округи 384, всего 1.193. Число червоних сестер, скінчивших курси в 1920 р. виносить 2.442. Цифри ці однак низкі дійсності після заяви самогo Наркомздоров'я. Але і наведені цифри говорять про безперервний зрїст числа робітниць, учасниць в ділі санітарної помічі фронтов. Зимово 1918 — 1920 рр. в Москві організовані були перші курси червоних сестер, тепер ці сестри беруть участь на наших фронтах.

Що робітниця і селянка в ролі червоних сестер і санітарок зуміли принести много бодрости і одушевлення в свою працю, про се говорять доклади як воєнних частин, так і медичного персоналу. Робітниця, червоная сестра, відноситься до раненого червоноармійця перш за все як до товариша і брата, без того підледаєного поведіння, з яким буржуазні сестри підходили "до бідного саадатника". В ділі організації санітарної помічі армії перед робітницею і селянкою отворене тепер широке, потрібне і важке поле діяльності, особливо в хвилю такої острій класової війни, яку ми тепер переживаємо.

Але участь жінщини в ділі оборони совітської республіки виказується не тільки в організації санітарної помічі. Вистарчить згадати отці хвілі боротьби, грозивши всім зрадою й повстанням, що кожен повинен бути готовим до боротьби з ворогом. Важну роль в самообороні республіки відіграли робітниця і селянка. Особливо характерні три епізоди класової війни сих трох років. Наступ білих на Донбас і Луганськ в 1919 р., загроза Денікіна Тулі і Юденча червоною Петроградом в осені того самого 1919 року. Луганськові вдалося відбити повторений натиск на червоное місто зі сторони білогвардійських банд тільки завдяки масовій і активній участі робітниць у всіх областях оборони. Історично пам'ятне рішення тульських робітниць, прийняте підчас наступу Денікіна: "В Москву Денікін прийде хіба тільки через наші трупи", заявили робітниця, що несли в той час рїжкого рода службу і виповнювали всі можливі роботи для фронту від копаня траншей до найбільш відповідальної служби. Слава робітниць Петрограду, відбившого натиск Юденча, надто загально відома, щоб ми над нею тут спиноувати ся. Петроградські пролетарки дали тоді фронтові не тільки 500 червоних сестер і санітарок, але і тисячі робітниць Петрограду брали участь в кулеметних ротах, в службі зв'язу, в саперних роботах, самовіддане в холодну осїнню погоду копали рови і помагали обвести Петроград сітю колючого дроту. Особливу користь принесли робітниця в ролі загороджуючих вкдїлів, що остановляли втікаючих з фронту бязгузів і дезертирів.

В теперішню хвилю, коли на черзі стоїть питання про перехід озброєних сил республіки до міліційної системи, втягнене жінщини в воєнне діло прибирає ще більше насущний і практичний, легкий здійснимий характер. Участь жінщини в червоній армії виявлялась головним робом в ряді підпомагаючих робіт для фронту. Лише одиницями насчислялись жінщини в числі рядових червоноармійців. Міліційна система вносить основну зміну в питання про втягнене робітниць і селянок в воєнне діло. Жінщина стає боевою силою, наховаючою ся на державному учоті. Вона мобілізується вже не для праці в записі, а для несеня планомірної служби в самій міліційній ар-

БЕЗ ГРУНТУ.

Бувший прем'єр першого тимчасового — не на словах, а на ділі — російського правительства князь Львов написав до французького прем'єра Бріана лист, в котрім просить французьке правительство розвизувати армію ген. Врангліа, а дальше її удержувати. Бріян в делікатній формі порадив Львову по приятельськи звернутись в сій справі до "ліги націй".

Каже приповідка, що не май десять приятелів, а май одного, а доброго. Шкода лише, що Бріян "забув" подати Львову адресу "ліги націй".

Ревельська газета "За Народное Дело", орган російських соціал-революціонерів, в довшій статі подає платформу своєї послідної надії — лідера повстанців Антонова.

Даремна лише затрата часу і паперу. Чи не корисніше було-б для соціал-революціонерів сказати лише, що "платформа" Антонова така сама, як і його попередників: Денікіна, Врангліа і кронштадців, або просто одним словом: слізська.

Ріжниця між "платформами" Антонова і "платформами" його попередників лише та, що Денікін і Врангліа "похвизнули ся" зі своєї "платформи" в Чорне море, кронштадці — в Балтійське, а Антонов похвизнувся зі своєї у "матушку" Волгу.

Виходить, що "платформа" Антонова була трохи більше "великоруська", але "грунту" для себе, як і її попередниця, не знайшла.

Відома англійська ліберальна газета "Манчестер Гардіан" з 6. мая містить з приводу свого столітнього існування фотографію групи англійських лордів і "серів", присутних на обіді, данім в честь редактора згаданого газети. Між ними лордами і серами бачимо імена: лорда Дербі, який підчас світової війни стояв на чолі рекрутційної кампанії в Англії, лорда Роберта Сесіла, бувшого англійського міністра заграничних справ і найбільшого консервативного реакціонера в Англії та... "соціалістку" Мрс. Сноуден.

"Oh! How I would like to go to that Fairyland" — сказала вона до МекБрайда, зустрінувшись з ним в Швайцарії перед його виїздом до Східної Росії.

Нарешті пошастило її поїхати "to that Fairyland", тобто до Східної Росії, але... о, горе! там, в тій "Fairyland", "соціалістична" "lady" не мала навіть де купити "навару". Повернувшись розчарована на зад до Англії, вона почала в пресі кампанію проти Східної Росії, за що опинилась, розуміється, в компанії лордів.

Остає її лише з тої "пригоди" сказати словами піснї: Ой засвіти маме свічку Тай постав на столі. Подиви ся з ким я сиджу, Ой чи гарно мені?

Диктатор без держави і без права Петрушевич "здеградував" в Відні ген. без війська Грекова. Греков за часів "диктаторства" Петрушевича в Галичині командував галицькою армією і вся укр. жовта преса, а в тім числі і американська "Свобода" писала тоді про нього, як про "великого українського патріота".

Після "здеградуванія" його Петрушевичом, "Свобода" пише, що Греков "не вмів навіть по українськи говорити, лише по московськи..."

А тоді як командував галицькою армією і як був "українським патріотом", то вмів по українськи говорити? Дальше "Свобода" каже з приводу зради Грекова і його "здеградуванія" Петрушевичом, що:

Через оборону трудової республіки — до практичного здійсненя рівноправности жін-

БЕЗ ГРУНТУ.

Бувший прем'єр першого тимчасового — не на словах, а на ділі — російського правительства князь Львов написав до французького прем'єра Бріана лист, в котрім просить французьке правительство розвизувати армію ген. Врангліа, а дальше її удержувати. Бріян в делікатній формі порадив Львову по приятельськи звернутись в сій справі до "ліги націй".

Каже приповідка, що не май десять приятелів, а май одного, а доброго. Шкода лише, що Бріян "забув" подати Львову адресу "ліги націй".

Ревельська газета "За Народное Дело", орган російських соціал-революціонерів, в довшій статі подає платформу своєї послідної надії — лідера повстанців Антонова.

Даремна лише затрата часу і паперу. Чи не корисніше було-б для соціал-революціонерів сказати лише, що "платформа" Антонова така сама, як і його попередників: Денікіна, Врангліа і кронштадців, або просто одним словом: слізська.

Ріжниця між "платформами" Антонова і "платформами" його попередників лише та, що Денікін і Врангліа "похвизнули ся" зі своєї "платформи" в Чорне море, кронштадці — в Балтійське, а Антонов похвизнувся зі своєї у "матушку" Волгу.

Виходить, що "платформа" Антонова була трохи більше "великоруська", але "грунту" для себе, як і її попередниця, не знайшла.

Відома англійська ліберальна газета "Манчестер Гардіан" з 6. мая містить з приводу свого столітнього існування фотографію групи англійських лордів і "серів", присутних на обіді, данім в честь редактора згаданого газети. Між ними лордами і серами бачимо імена: лорда Дербі, який підчас світової війни стояв на чолі рекрутційної кампанії в Англії, лорда Роберта Сесіла, бувшого англійського міністра заграничних справ і найбільшого консервативного реакціонера в Англії та... "соціалістку" Мрс. Сноуден.

"Oh! How I would like to go to that Fairyland" — сказала вона до МекБрайда, зустрінувшись з ним в Швайцарії перед його виїздом до Східної Росії.

Нарешті пошастило її поїхати "to that Fairyland", тобто до Східної Росії, але... о, горе! там, в тій "Fairyland", "соціалістична" "lady" не мала навіть де купити "навару". Повернувшись розчарована на зад до Англії, вона почала в пресі кампанію проти Східної Росії, за що опинилась, розуміється, в компанії лордів.

Остає її лише з тої "пригоди" сказати словами піснї: Ой засвіти маме свічку Тай постав на столі. Подиви ся з ким я сиджу, Ой чи гарно мені?

Диктатор без держави і без права Петрушевич "здеградував" в Відні ген. без війська Грекова. Греков за часів "диктаторства" Петрушевича в Галичині командував галицькою армією і вся укр. жовта преса, а в тім числі і американська "Свобода" писала тоді про нього, як про "великого українського патріота".

Після "здеградуванія" його Петрушевичом, "Свобода" пише, що Греков "не вмів навіть по українськи говорити, лише по московськи..."

А тоді як командував галицькою армією і як був "українським патріотом", то вмів по українськи говорити? Дальше "Свобода" каже з приводу зради Грекова і його "здеградуванія" Петрушевичом, що:

Через оборону трудової республіки — до практичного здійсненя рівноправности жін-

"Добре є, що погані вчинки виходять на світло дня, бо лише на світлі дня можна їх осудити і убити, показавши перед світом..."

Справді, що добре є! А еше було-б ліпше, щоб всю ту контрреволюційну голоту, що говорить по українськи і по московськи, що дурить темні маси ріжними пустими національними кличками, почавши від "Свободи", а скінчивши на Грекових, Петрушевичах і Петлюрах — "осудити і убити", щоби вже раз на завсїгди положили кінець тим підлим авантюрам, а тоді не було-б вже тих "поганих вчинків", що тепер "виходять на світло дня".

А те, що один авантюрик "здеградуваний" другим, не поліпшить справи і не має під собою жадного ґрунту.

В шукано "дійсного ґрунту" ми звернемо ся до Тарнова, тимчасового осідку петлюрівської "У.Н.Р."

Львівський "Укр. Віст." з 23. цвітня доносить з Тарнова: Рада Республіки викликала незадоволене собою. Незадоволені з неї за те, що депутати одержують по 600 мар. денно; та ще й за участь в комісіях, загальною 23. тис. пол. марок місячно і одержувати позачергово. В той же час урядовці по три місяці чекають платні, а для їх грошей не має. Незадоволені з неї і за те, що досі не змінили складу міністрів. І до цього часу в кабінеті утримують ся щось дванадцять міністрів, а до їх поверх двайцять товаришів. Се пахне синекурями з великими окладами, в той час, коли урядовцям нічим платити. На думку знаючих обставин досить було-б для сеї пори і трох міністрів. Ширша публіка же незадоволена і з того, що міністри є одночасно і членами Ради Республіки. Як члени Ради вони самі себе критикують і самі собі виносять вотум довіри.

Ось бачите, читачу, що да ремню і тут ми шукали "ґрунту"! Дванадцять міністрів для "народної республіки", граничі якої починають ся і кінчують ся в тарнівських готелі "Бристоль", а "внутрішніми справами" котрої завідує фактично готелевий "дженітор" — троха за багатого...

Люди "знаючі обставини" і сам "Укр. Вістник" кажуть, що досить було-б для сеї "республіки" і трох "міністрів", але ми кажемо, що і се буде "без ґрунту". Одно, що ми запропонували-б в сїм випадку, то приїхати до готелю "Бристоль" еше одного дженітора. І то не тому, щоб доповнити "міністерство" петлюрівської "У.Н.Р.", а лише з огляду на те, що в Польщі тепер велике безробіття, то нехай-би хоч один "Маур" знайшов собі утримане.

А то де-ж хто бачив, щоби для одного готелю було аж 12 "міністрів", поверх дванадцять "депутатів", і всі вони одержують по 600 марок денно та шей якісь додаткові, що загально вносить до 23 тисячі марок місячно, і крім того одержують еше "позачергово".

Та еше питає, чи много з них "вміють" хоч по українськи говорити? "Свобода" завсігда подає про се поневчасно... "Укр. Вістник" каже, що тоді як "міністри" і їх "товариші" одержують величезні гроші, "в той-же час урядовці по три місяці чекають платні, а для них гроший немає".

І дуже можливо, що ці "бідні урядовці" навіть "вміють по українськи говорити"... Воюди "без ґрунту".

Мусій.

Поляки арештують Українців на домагане Петлюри. Перемиський "Укр. Голос" доносить:

Гол. от. Петлюра в часі свого побуту в Вадовичах велів арештувати польським властним полк. Дубового і соти. Гавришчин! Через побіду на червоних фронтах — до повного торжества комунізму!

А. Колонтай.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
одинокую українську робітничу газету на еміграції в Європі

"НАШУ ПРАВДУ"
орган Комуністичної Партії Східної Галичини.

Виходить раз на тиждень.

Передплата для Америки і Канади вносить \$2.00 на рік.

Передплату шліть на адресу:

IWAN PASITSCHNYK,
Theresiengasse 65,
WIEN XVIII, AUSTRIA.